

Večernik

»JUTRA«

Leto I. (VIII.), šte. 131

Maribor, sobota, 8. oktobra 1927

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemanj v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Možnost prekinjenja diplomatskih stikov z Bolgarsko

Energičen korak naše vlade v Sofiji — Truplo generala Kovačevića v Beogradu

BEOGRAD, 8. oktober. Truplo v Štipu ustreljenega generala Mihajla Kovačevića je bilo prepeljano danes v Beograd in položeno v Oficirskem domu na mrtvaški oder. Pogreb se bo vršil na državne stroške. Skoro vse mesto je zavilo v črnilo.

BEOGRAD, 8. oktobra. Vest o demaršu našega sofijskega poslanika Ljube Nešića, v kateri zahteva naša vlada aretacijo generala Protogero-va in razpust Makedonskega komiteta se potrjuje. Splošno se računa s tem, da pride poslanik Nešić prihodnje dni v Beograd, da poroča vladi o konfliktu. Ako bi bolgarska vlada med tem odbila zahteve beogradskega kabineta, se poslanik Nešić sploh več ne vrne na svoje mesto. Na ta način namena jugoslovanska vlada s prekinjenjem diplomatskih odnosov opozoriti evropsko javnost na nevarne razmere v Južni Srbiji in spravi vprašanje vpadov bolgarskih komita-

šev na jugoslovansko ozemlje pred mednarodni forum.

Politični krogi živahno razpravljajo o posetih inozemskih zastopnikov v zunanem ministertvu, posebno o dejstvu, da se od vseh poslanikov dosedaj le italijanski poslanik še ni prišel informirati o razvoju konflikta. To se razlaga predvsem na ta način, da tiči za akcijo bolgarskih komitašev Italija, kar se more sklepati tudi iz drugih znamenj.

LONDON, 8. oktobra. »Daily Telegraph« poroča, da sta prišla Chamberlain in Briand na včerajšnji konferenci do naziranja, da se za slučaj neuspešnega posredovanja včelil glede vpadov bolgarskih komitašev na jugoslovansko ozemlje. skliče Društvo narodov k izredni seji, da končno in popolnoma reši to vprašanje, ki ogroža ne samo mir na Balkanu temveč tudi v Evropi sploh. Diplomatični krogi prav nič ne prikrivajo, da je položaj zelo resen.

Sporni mandati v razpravi

Vsi nesporni poslanski mandati verificirani — Volilna na silstva v kosovskem volilnem okrožju

BEOGRAD, 8. oktobra. Verifikacijski odbor je po overitju nespornih mandatov prešel danes v razpravo o spornih mandatih. Po kratki debati so bili mandati Zagreba in Beograda verificirani. Na vrsto je prišlo nato volilno okrožje Kosovo v Srbiji, iz katerega je prišla cela vrsta pritožb o volilnih nasilstvih. Posebno Radićeva stranka je predložila mnogo slučajev terorja oblasti proti opozicijskim kandidatom in volilcem, kakor tudi

slučaje tatvin kroglic. Razprava je postajala od trenutka do trenutka bolj žolčna.

Ob 11. dopoldne je bila seja prekinjena, da se nudi radikalom možnost, da zavzamejo stališče napram temu vprašanju. Konferenca radikalnih članov verifikacijskega odbora je ob 13. uri še trajala, vsled česar seje ni bilo mogoče obnoviti.

Za popoldne je pričakovati izredno ostre razprave.

Zločinec, ki si želi počitka v peklu.

Praški rabelj je predvčerajšnjem spravil na drugi svet zločince Leclana. Deset minut pred šestimi zjutraj je bilo Leclanu sporočeno, da je bila njegova prošnja za pomiloščenje zavrnjena. Leclan je bil popolnoma miren. Pustil je, da so ga volaki zvezali in odvedli na morišče. Ob šestih in 6 minut le njegovo truplo že viselo na vesalnih. Leclan je bil poslednjo noč jako nemiren. Bil je bled in razburjen, in ni odgovarjal na vprašanja. Ko ga je ječnikar vprašal, čemu ne počiva, se je cinčno nasmehnil in dejal: »Imel bom še dovolj prilike, da se spočijem v peklu! ...«

Za Ciril-Methodovo družbo

je darovala gospa Ana Vertnik mesto venca na grob gđe. Olge Permetove ženske podružnice CMD v Mariboru. Din 50. —

Danes soboto 8. oktobra otvoritev

Charleston štiblc-a

Poleg kina Union

Cenj. občinstvu je na raspolago prvostopen glasovir. Najboljša vina, mrzla jedila, likerji in žgane

Pozdravljeni Ciril-Methodarji!

Ob veliki skupščini Ciril-Methodove družbe v Mariboru

Maribor, 8. oktobra.

Jutri se zbera delegati vseh podružnic CMD v Mariboru, da sprejmejo poročila glavnega vodstva in se posvetujejo, kako bi se dalo delo v podružnicah znova poživiti, da bi se vršilo z istim svetlim ognjem, ki je plamtel v srcih tisoč in tisoč Cirilmetodarjev v letih pred svetovno vojno.

Potrebe ob naših mejah se namreč kljub ujedinjenju niso zmanjšale: Tam preko je treba skrbeti, da ne zainre v mladih dušah naša narodna zavest, doma pa je treba podpreti obmejne šole, prinašati učil in učencem oskrbeli šolske potrebščine; poleg tega je treba mladim dušam pokazati toplo rodoljubno srce, ki ga ni nikdar premoglo oblastvo, pač pa in edino le zasebna požrtvovalnost. Le pomislimo na Miklavževe obdaritve in bogate božičnice! Koliko mladih src so nam iztrgale in naravno odtujile! Z enake požrtvovalnostjo jih je treba pridobiti nazaj za naš narod.

Velika skupščina CMD v našem obmejnem mestu pa naj bo znamenje posebne pozornosti, ki jo hoče v bodoče obračati centralno vodstvo ravno se-

verni naši meji. Treba je, da opozorimo ob tej priliki na vse one velike potrebe, ki jih ima naša severna meja, ki je bila poprej deležna vseh dobrot Sehal vereina in Südmarke, ki še danes ne mirujeta in segata še vedno preko državnih mej. Njihov vpliv je treba zatopiti in njihovo dorežljivost prekositi, da dobi ljudstvo zaupanje v moč in pomoč našega naroda.

Mnogo premalo pa se dela tudi za probudo in povzdigo narodne zavesti ob meji. Bolj kakor kedaj prej je potreben ob naši severni meji tih popotnik, z odprtimi očmi za vse narodne zadeve, ki pa bi imel tudi vpliva dovolj, da bi mogel priskočiti in pomagati, kjer bi bila v narodnem oziru pomoč najbolj potrebna. Mislimo na potovalnega učitelja naše družbe, ki bi moral imeti točno evidenco o vseh narodnih polavah ob meji, ki pa bi bil tudi poročevalec na zborih večjih podružnic. Stroški za njegovo potovanje brez dvoma dober sad.

O načinu in delu se bodo pomenili delegatje na veliki skupščini, saj pridejo v ognju narodne zavesti in z namenom svetovati kar najbolje. Zato pozdravljeni vsi od blizu in daleč v obmejnem našem Mariboru!

Prazgodovina mariborske okolice

Ljudska univerza v Mariboru je pričela svoje delo dne 30. sept., ko je prof. Baš predaval o prazgodovini mariborske okolice. Uvodoma nas je povedel v dobo, ko je stopil prvi človek na naša tla, človek, ki je bil po vsej priliki podobel onemu krapinskemu; nato je prešel k narodom, o katerih še pisana zgodovina ničesar ne ve povedati, ki pa so zapustili večje ali manjše sledove, katere hranimo kot redke dragocenosti v domačem muzeju, v kolikor nam jih niso drugi poprej že pospravili v Gradec in na Dunaj. Zaporedoma so si narodi sledili ter tvorili zdaj gospodujočo, zdaj zasužnjeno plast: Iliri, Keiti, Rimljani, Sloveni. Ostavili so nam svoje orodje, začetka iz kamna, kosti, nato iz bronu in končno iz železa. Bakrena doba (na Ogrskem) je ostala skoro brez vpliva na naše kraje, pač pa vidimo nedvomen vpliv starogrške mikenske dobe, znamenje, da so bili že takrat trgovinski stiki dokaj razviti; nekateri tu najdeni predmeti dajo misliti na import. Kratko je predavatelj očrtal še zgodovinsko dobo in tako vzbudil v hvaležnih poslušalcih zanimanje za domačo zgodovino, ki se je pokaalo v tem, da se je naslednjo nedeljo zbralo lepo število ljudi v mestnem muzeju, kjer jim je prof. Baš tolmačil razne izkopine, posebno iz Pošte, ki polnijo same celo sobano. Zanimala je preprosta lončena posoda s prvimi, skromnimi početki umetnosti, razne žare, deli žemelj, glinaste kozice, na katerih so pekle nekdanje gospodinje meso svojim možem.

V nedeljo popoldne je število ukaženih še naraslo, ko je šla dolga vrsta, zopet pod vodstvom prof. Baša na Pošto, da si ogleda na licu mesta znamenita prazgodovinska najdišča. Že med potjo po dolini so nas zanimale sledovi treh strug, v katerih se je nekdo Drava prestavljala od vzhodja Pohorja vedno bolj proti sedanjji strugi. Od vo-

laškega strelišča pa se je začelo veselo hribolazenje, z dovtipi smo prišli čez prve strmine, pri Habakuku pa smo opazili celi niz prazgodovinskih gomil, ki še hranijo morda marsikako vrednost, četudi bomo Atilov grob menda zaman iskali. Nato smo prišli k Poštelski trdnjavi. Pri »Vratih« smo se čudili moči, s katero je voda 8 m globoko izjedla nasip, ki smo ga potem zasledovali še v nadaljnjem poteku in se čudili impozantni njegovi strmini. Begali smo še dalje in višje in prišli do mesta, kjer so odkopali ostanke najstarejše hiše v naših krajih. — G. profesor nam je razložil oba tipa, — odkopali so jo in v florisu sestavili v — nemških muzejih. Prišli smo do mesta, kjer je stala nekoč kovačnica, nato do studenca, o katerem vedo domačini povedati, da mu vode nikoli ne zmanjka in da nikdar ne zamrzne.

Končno so šli nekateri še v Razvanje, da vidiijo ogromno gomilo, kjer si je kmet, razočaran, da ni našel Atilovih zakladov, napravil klet, da ga lahko zaveda zanjo ves Maribor. Tako se je končala v nedeljo ta nadvse poučna in zanimiva ekskurzija v splošno zadovoljstvo. Bila je to lepa uvertura delovanju Ljudske univerze v tekoči sezoni. Naj bi tisti stalni kader, ki se oklepa Ljudske univerze, si ostal zvest tudi v bodoče.

Borza

CURIH. 8. oktobra. Beograd 9.13, Berlin 123.60, London 25.24, Newyork 518.60, Pariz 20.35, Milan 28.35, Praga 15.38, Dunaj 73.15.

ZAGREB. 8. oktobra. (Prost promet). London 276.60, Newyork 56.74, Pariz 223.25, Milan 311.25, Curih 1095.50, Berlin 13.54, Dunaj 801.25.

Jutri popoldne vsi na Ciril-Methodovo veselico v Narodni dom!

Maribor — žarišče šolske reforme

»VEČ SOLNCA V NAŠE ŠOLE!« — ŽELJE STARIŠEV. — »DRIL« V STARI ŠOLI. — ŠOLA »UČILNICA«. — ŠOLA »DELAVNICA«. — REFORMNI POKRET PRI NAS. — AGILNOST »PEDAGOŠKEGA KROŽKA«. — RAZSTAVA DELOVNE ŠOLE 15.—17. OKTOBRA V MARIBORU.

Tudi stariši mariborske šolske mladine so ob pričetku šolskega leta s posebno simpatijo sprejeli poziv prof. Pirnata v »Jutru«, kjer je odočno zahteval: »Več solnca v naše šole!« V gotovih krogih je ta klic, ki hoče v mariborskem prelomiti z okostenelo preteklostjo, vzbudil mnogo prahu, kamen je pa padel s srca nam staršem, ki že več ali manj časa z otrokom sodelujemo, opazujemo in — sočustvujemo. Niso vedno krivi profesorji in učitelji, kriv je današnji sistem, ki še v sedanji novi dobi dopušča zastarele metode, ki so v drugih državah že davno skrahirale.

Pot k popolni reorganizaciji le žal pri nas še dolga. Dolžnost nas staršev je, da skrbimo za telesni in duševni blagor svojih otrok, zato se tudi moramo zanimali za vse državne naprave, ki služijo temu razvoju.

Večkrat se je že jasno pavidarjalo, da bi bilo sodelovanje staršev pri izgraditvi našega šolstva potrebno. Reklo se je celo, da bi bila to najbolj sigurna pot k notranji reorganizaciji naših šol. Žal, beseda ni meso postala, in mnenje staršev se pri nas še ni nikdar uveljavilo, čeprav se večina roditeljev v največji meri zanima za vzgojo in pouk svojih otrok v srednjih in osnovnih šolah. Zelo smo še zaostali, ako pomislimo, da se je v drugih državah že skoro podrla pregraja med šolo in domom, ker država kliče starše k sodelovanju pri demokratičnih napravah za vzgojo in pouk. Organizacije »vzgojnih svetov« in »roditeljska združenja« v Avstriji izdatno sodelujejo pri vseh šolskih reformah.

In baš Maribor se v zadnjih letih vztrajno razvija v žarišče šolske reforme v Sloveniji. Kdor je zasledoval pedagoško gibanje in literaturo zadnjih let, je moral opaziti večino pedagoških delavcev na tem polju ravno iz Maribora: Senkovič, dr. Žgeč, Rodč, Osterc, Šilih in Humek so imena, ki so nam znana iz vseh javnih pedagoških razprav. Ker dosedanje akcije naših reformatorjev niso brez uspeha, bo v doglednem času sigurno prišlo še do sodelovanja s starši. Zato je potrebno, da se tudi roditelji seznanijo s stremenji šolske reforme, posebno osnovne šole.

»Šiba novo mašo poje« je bilo važno načelo ljudske šole v preteklosti. Brezmiselno in nerazsodno učenje na pamet, lajanje in zlobudranje v glavo vtepeno in naphane učne stvarine, to je stara šola »učilnica« gojila leta in leta. Pomanjkljive, nezadostne in nejasne, neravnost meglene predstave so le pospeševale verbalizem ali golo besedičenje. Ta »dril« smo več ali manj okusili vsi starejši na lastni koži v ljudski šoli, nič manj v srednjih šolah, kjer se je vedno le »dociralo« in so se dajale večinoma besede mesto resnične »možnosti«.

Brez dvoma je šola učilnica z golim pribavljanjem učne snovi dosegla »uspehe« in je posameznike prerinila do mature, nove maše ali celo doktorata, širše plasti naroda pa ni znala dvigniti do one kulturne višine, ki bi maso usposobila za današnje življenje. Nova šola mora vzgojiti nov rod, ki bo kos težki nalogi, ki ga čaka v bodočnosti. »Mrtvo znanje« — nepotreben balast učenca je treba odločno zavreči, šola usmeriti praktično stran, združiti jo z življenjem!

Baš zato je aktualen reformni pokret »delovne šole«, ki je zagrabil skoraj že vse kulturne države. Naša država se oficijelno še ni postavila v reformno smer in sploh opažamo žalostno dejstvo, da je naša prosveta v dobi demontiranja. Z reformo so nas pa že daleč prehiteli celo azijske države, n. pr. Turčija, ki je z novimi zakoni in načrti šolstvo v kratkem času popolnoma preuredila. Pri nas se osnovnošolski zakon že 7 let brezuspešno kuje, okt vsega so menda že 4 razni projekti, ki počivajo v predalih ministr-

stva prosvete, ki raje izdaja brezglave načrte in »nastavne plan«, ki pomenjajo skok za desetletja nazaj. S takimi »reformami« se pač osmešimo v inozemstvu in bi že bil skrajni čas, da pridejo na krmilo ljudje — evropskega obzorja.

Kljub nerazpoloženju oblasti za reforme, se pri nas jasni. Imamo — hvala Bogu! — učitelje, ki čutilo potrebo preokreta; mnogo jih je, ki so se že preorijentirali in se že udeležujejo v duhu moderne delovne šole v mestu, v kmetijskih in industrijskih krajih. Žal še reformni pokret ne more prodreti v meščanske in srednje šole, kjer se mora naša mladina še vedno »vzgajati« po starih načelih strumnosti, zapovedi Iskrene želja nas staršev je, da se tudi srednje šole preorijentirajo — brez čakanja uradnega ukaza in čimprej izvržejo okostenele tradicije preteklega doba. Preustroj v praktično smer je krvavo potreben.

Reprezentant stremeljenj moderne šole pri nas je »Pedagoško-didaktičski krožek« v Mariboru, ki že več let iniciativno deluje — ne brez uspeha. Stalni sodelniki krožka so nekateri agilni osnovno- in meščansko-šolski učitelji, srezki in oblastni nadzorniki in žal le 1 profesor učiteljskega krožka. Krožek poseduje bogato pedagoško knjižnico, ki obsega najmodernejšega pedagoškega dela, revije in časopise.

Uspehi krožka so javnosti znani. Že leta 1925 in 1926 je priredil »pedagoška tedna«, ki sta bila sijajno obiskana in sta za pedagoška vprašanja (Reforma šole in razvoj otroka) zainteresirala širše sloje, posebno nas starše, ki smo še le takrat prvič spoznali stremljenja nove šole. V tem oziru moramo priznati krožku posebne zasluge in gotovo ni več daleč čas, ko se bo pri vseh bodočih reformah, delalo sporazumno s starši šolske mladine.

Za bodočnost si je krožek nadel velikopotezno nalogo, ki naj dokaže, da je vreden preustroja v »Pedagoško centralo za mariborsko oblast«. Da se čimprej realizira delovna šola in se ji da smer v skladu z otroško duševnostjo, lastno individualnostjo in potrebami okolice, organizira krožek in »Odssek UJU za reformo osnovne šole« tridnevno razpravljanje o delovni šoli od 15. do 17. oktobra v mariborski študijski knjižnici. Brez teoretiziranja bi naj bilo to zidanje nove šole na dosedanjih izkušnjah učiteljev-praktikov, ki so se že v tej ali oni obliki delovne šole udeleževali.

Ob priliki obeh zborovanj mariborskih učiteljskih društev bo prirejena razstava enoletnega dela na višji stopnji neke osnovne šole v mariborski okolici v smeri delovne šole, domoslovni material nekega okraja in pregled razvoja otroka na neki šoli. Torej gradiva za razpravljanje dovolj. Glavna razprava praktikov se vrši v nedeljo, 16. t. m. brez oficijelnih referatov. Določene so točke, ki so tudi za širše kroge, posebno starše, zanimive n. pr.: Razmerje učitelja do otroka in okolice; odnosi otroka do delovne šole in njen vpliv na otroka in okolico; ovire in težkoče delovne šole itd.

K razpravi je povabljeni vse učiteljsko Slovenijo in bo udeležba sigurno velika. Že v interesu naše šolske mladine moramo našemu učiteljsstvu želeči mnogo uspehov! Obžalovati pa je, da le vsa 3 dnevna prireditve — celo razstava delovne šole — strogo interneta. Morda bi se pa vsaj obisk razstave dovolil tudi interesantom, staršem in šolski mladini, ki še ni tako srečna, da bi bila deležna modernega delovnega pouka.

Želja staršev je, da bi bila naša šola kot krasen vrt, poln solnca in petja, poln cvetja in sadja, sredi te krasote pa polno srečnih in veselih otrok, pa tudi — učiteljev, globoko prežeti ljubezni do otroka in — delovne šole.

Mariborski in dnevni drobiž

Spored prireditev CMD v Mariboru

1. Danes popoldne, pri brzovlaku sprejem članov glavnega vodstva.
2. Zvečer, ob 20. uri, sestanek vseh Ciril-Metodarijev v kapelici Grajske kleti (ne v restavraciji Unioni).
3. V nedeljo, ob 10. dop. zaupno zborovanje delegatov v gornji mali dvorani Narodnega doma.
4. Ob 11. dop. 38. velika skupščina CMD v veliki dvorani Narodnega doma.
5. Ob 13. uri skupen obed. (Prijaviti se je takoj restavraciji Narodnega doma; obed stane 17 Din.
6. Ob 15. uri začetek Ciril-Metodove veselice, na kateri sodelujejo vsa narodna društva. —

Smrt najstarejšega mariborskega meščana.

Včeraj zjutraj je umrl v visoki starosti 95 let hišni posestnik in finančni uradnik v pok. Karol Flucher. Pokojni je bil splošno znana in priljubljena osebnost s posebnim slovesom dobrega gospodarja. V občinskem odboru je bil polnih 30 let in je videl razna gospodarska društva. Pogreb njegov bo jutri ob 3. uri popoldne na mestnem pokopališču na Pobrežju.

Ljudska univerza v Mariboru.

V ponedeljek, 10. oktobra ob 8. uri zvečer, predava g. ing. Kukovec o nastanku, bistvu in razvoju ljudskih visokih šol na Danskem in po drugih deželah. Po predavanju prosta diskusija o vprašanju, ali bi bila za nas koristna ustanovitve teh pravih ljudskih visokih šol, ki imajo le malo skupnega z našimi ljudskimi univerzami, in pa pod kakimi pogoji bi bila možna. V nordijskih deželah obiskuje vsak tretji človek ljudsko visoko šolo! — V petek dne 14. okt. predava priljubljeni zagrebški pedagog univ. prof. dr. J. Turčič o vevlačni temi »Križa sodobne inteligence«. —

Izlet v Rogaško Slatino.

Odhod vseh prijavljenih v nedeljo 9. okt. ob 7.30 zjut. od Velike kavarne. Le pri popolnoma deževnem vremenu se preloži izlet. —

Vojaška kuharica in njen ljubček — redov.

Nj dolgo, kar je bila v Gradcu izvršena drzna tatvina, katere sta bila osumljenca dva naša državljana. Sumilo se je, da sta po izvršeni tatvini pobegnili v Jugoslavijo, toda poizvedovanja niso imela uspeha. Včeraj pa se je nenadoma zagrebški policiji posrečilo, da je zalotila zasledovana uzmoviča, ki seveda tatvino trdovratno tajita, vendar so dokazi tako jasni, da se ne bosta mogla izmuzniti oblastim in uiti kazni. Aretiranca sta vojaška kuharica Čuk Antonija, ki je zapustila mariborsko garnizijo in se preselila v Gradec in njen ljubček Bališa, redov pri mariborskem pehotnem polku, ki je svojo družico tako neizmerno pogrešal, da je odločil vojaško suknjo in dezertiral v objem svoje izvoljenke. Prve prijetne dni pa je kmalu zagrenilo preteče pomanjkanje. Ko so jima pošla sredstva, sta se odločila, da si bosta lajšala skupno življenje in usodo na račun drugih. Rečeno — storjeno! Tako sta se lotila najbližnjih. Svojemu stanodajalcu sta vdrla v sobe in mu pokradla raznih dragocenosti v precejšnji vrednosti, ter jo popihala iz Grada. Skrivoma sta prekoračila mejo in tajništvu uživala sladke sado ve prve dobro uspele pustolovščine. Časopisne vesti o graški tatvini so ju pregnale iz ravne Podravja v stolni Zagreb, kjer sta še vedno črpala sredstva iz skritega zaklada. Dokler se je dalo mirno in brezskrbno živeti, sta imela mir, komaj pa sta v strahu za svojo eksistenco stopila med ljudi, so ju presenetile roke pravice in vtaknile v zapor, kjer zamau dokazujeta svojo nedolžnost in kolneta krivičnost varnostnih organov in njih slepoto. Vendar vsi znaki pričajo, da sta aretiranca v resnici pokradla svojega gospodarja, za kar bosta dajala brhka garnizijska kuharica in krepostni dezertar odgovor pred sodiščem.

Sum je bil upravičen.

Nedavno smo poročali, da so aretirali drznega vlomilca in tatu Graha, ki je šel 14. avgusta prišel iz ječe. Sumili so po njegovih oblekah, da je prišel do njih po nepošteni poti, kajti dnevi, ki so mu po odsluženju kazni potekali v brezdelju, mu niso mogli dopuščati takega luksuza. Bil je izročen sodišču in vtaknjen v zapor. Kmalu pa so ugotovili, da je bila domneva točna. Doznalo se je namreč, da je v Avstriji izvršil dva vlomna, ki sta mu vrgla precej denarja. Prvega je izvršil v Ehrenhausenu, kjer je vlomil v neko trgovino in navrtal blagajno, v kateri je bila večja vsota denarja. Zasledovanju se je usmaknil na madžarsko mejo, kjer je zopet izvršil tatvino. Izdali so ga madžarski bankovci, ki so jih našli pri njem o priliki preiskave. O ugotovitvah so bile obveščene avstrijske oblasti, ki bodo zadevo raziskavale nadalje, dočim naše oblasti zasledujejo njegovega tovariša, s katerim sta skupaj kradla in tudi skupaj sedela v ječi. —

Ubegli jetnik.

Včeraj dopoldne je jetniškemu pazniku pobegnul tihotapec Makso Beg. Paznik je vodil jetnika iz celice k zaslišanju. Spretni lopov pa je izrabil ugodno priliko in zbežal po stopnicah v mesto ter docela zabrisal za sabo sleherno sled. Policija in orožniki ga zasledujejo.

Kaj ljudje vse kradejo.

V neki hiši so imeli sovo, ki je pristo letala. Pred par dnevi jo je neki uzmovič odnesel. Upajmo, da mu bo kmalu oči izpraskala! —

Borza dela v Mariboru.

išče enega obratovodjo za tovarno tkalinske opreme, drugega pa za kemično barvalnico in predelavca - ključavničarja za montažo in kontrolo pletilnih strojev. —

Bivšim aktivnim članom jug. ak. društva »Triglav« v Zagrebu.

Odbor jugosl. akademskega društva »Triglav« v Zagrebu (Radniški dol št. 38) se obrača na bivše aktivne Triglavce, ki še niso člani Starešinske zveze in so v zadnjih letih končali svoje študije na zagrebški univerzi, da naznanijo sedanje bivališče in naslov drugih tovarišev, ki so po službenih mestih v vseli državi. —

Društvo napredne trg. obrtne mladine v Mariboru

otvori dne 9. oktobra plesno šolo pri Puntigamu. — 1255

Redna odborova seja D. J. A. v Mariboru

se vrši dne 10. t. m. ob 2. uri pop. v društveni sobi. —

Rastava

prikrojavanja in umetnega strojnega vezanja se prične 9. tm. v palači Pokojninskega zavoda, na Kralja Petra trgu št. 6. — Prost vstop vsakomur.

Koncert.

V nedeljo, 9. t. m. v gostilni »Pri treh ribnikih« prvovrsten koncert in ples. Pojedina prtenih in mesnih klobas.

Esperantski tečaj

prične v četrtek 13. t. m. ob 7. zvečer v Cankarjevi šoli (vhod skozi dvorišče, Razlagova ul.). Prijave se še sprejmejo navedeni dan. — 1295

Jadranaši!

V ponedeljek zvečer odborova seja pri Kosiču. — 1297

Ljudje, ki trpe na težkem telesnem odvažanju in jih pri tem mučijo obolevnosti debelega črevesa ter preobilica krvi v spodnjem delu telesa, pritisk krvi na možgane, glavobol in prihitro utripanje srca, naj popijejo zjutraj in zvečer po četrt kozarca prirodne grenčice »Franc Josef«. Vodilni zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se voda »Franc Josef« uporablja z najboljšim uspehom pred operacijami v trebuhu in za njimi.

V kavarni »JADRAN« danes v soboto ter vsako nadaljno sredo, soboto in nedeljo

KONCERT

Trumf!

(Na naša odkritja historijskih najdenin iz l. 3165 v mestu Mariboru se je oglasila »konkurenca« v novimi odkritjih, ki naša deloma priznava, deloma pobija, a obenem postavlja nova zgodovinska dejstva iz leta Gospodovega Entisočdevetstosedemindvajsetega — o takrat živčih tipičnih osebnostih).

I.

Med junaki tedanje dobe je bil najbolj ekscentričen knez Mojmír, ki je bil tako napreden, da je že takrat (1927) in verjetno že nekaj let poprej ustanovil veliko radiopostajo, ki je imela direktno zvezo s Marsom. Ta postaja se je imenovala »Mars-tane«. Knez Mojmír je črpal svoje takrat jedinstvene ideje od svojih zaupnikov na sosednem planetu Marsu, zato se ni čuditi, da ni našel na našem kontinentu tistega razumevanja, ki ga je njegovo prizadevanje zaslužilo. Knez Mojmír se je bavil tudi z židarstvom; zidal je hiše po stavbnem načrtu, ki je na planetu Marsu uzakonjen. Drugih sledov za knezom Mojmírom ni našli, vendar bo njegovo svetlo ime ostalo večno še daljina bodoča stolletja, ker nam je s svojim »Marstanom« dal inicijativo za asimilacijo življenja z našimi sosedi na planetu Marsu; kajti nesporbitno je dokazano, da je slavni knez Mojmír v letih 1920—1927 postavil nebroj lepih stavb, za katere je dobil dotom radiopostale Marstan originalne načrte kot radiogram iz Marsa samega. — Trditve nekaterih paleologov, da je bil knez Mojmír tudi izredno talentiran spiritist, ni še dokazana, pač pa upamo javnosti natočiti tudi v tem pogledu čistega vina, čim se nam posreči mediativnim putem dobiti zvezo z Marsom, kjer imajo od kneza Mojmíra brezdvoma avtentičnejše podatke, kakor so izkapanine. To seveda le v slučaju, če prebiva na Marsu duša velikega kneza Mojmíra!

II.

V nekdaš Langusovi ulici, ki leži pod temeljem »Radio-Pošte« Severna Zvezda — je bil po točnejših poročilih nekdaš v starih časih nunski samostan. V njem so se vežbale čiste device-vestalke za svojo naporno službo vzdrževanja ognja... To, kar trdi konkurenčno poročilo, je polovičarsko in pomankljivo, kajti tisti »SLS« ne pomeni komercialne družbe v korist, slavo in čast bo-

žlo, ampak neki meniški red, ki se je branil alkohola in pil limonadni sok in to v protest proti tistim brezvercem, ki so vino celo v cerkvah darovali. Dokazano je namreč, da ta kratica (»SLS«) pomeni »Savez limonadarjev Slovenije«. Sicer berejo nekateri iz onodobnih papirosov — namesto limonadarji — lemenatarji, kar pa ne vemo, kaj bi naš po današnjem izrazoslovju pomenilo. Politicizem današnjega veka (3.165) pa ni ono, kar je bila l. 1927 do nadalje 1935 delniška družba »SLS«. Ta družba se s politiko ni prav nič pečala ter se je omellala na to, da je dobrine takrat veljavne narodne vere vnovčevala na interesente, ki so vsako tako dobrino priborili licitacijskim potom. Bodisi telesno, bodisi duševno dobrotno, kakoršno si v takratni dobi velike demokracije pač rabili...

III.

Grof Zamorsky, o katerem so paleologi doprinesli dokaz, da je bil vitez »Ognjenega oklepa«, lepih oči in silne, skoro nadnaravne moči je najmočnejši tip tedanje velike dobe. Površni zgodovinarji izražajo svoje dvome nad delovanjem grofa Zamorskega v l. 1927 ter podočenjuje ogromno armado njegovih takratnih iskrenih pristašev. Žalibog, da se je ženialnemu grofu ponesrečila namera, da bi s svojimi pristaši šel na nek otok Sredozemskega morja in tam ustvaril republiko, katero bi vladal z energijo telesa in z močjo razuma. Grof Zamorsky je za časa svojega življenja (od l. 1914—1930) silno podpiral vse tiskodobne pisatelje in pesnike. Tudi je neizpodbitno doznano, da je bil velik zaščitnik ženske časti in ni trpel, da bi kdo z ženami kunčeval, kakor so to delali nekateri njegovi sodobniki, o katerih moramo zaradi sramotnega vzgleda iz historije — molčati... Če bi mož takih duševnih zmognosti in vrlin živel danes (3.165) med nami, bi ga »Velika šola Morale« imenovala doktorjem honoris causa ter mu poverila Protektorat nad Ligo za varstvo zakonskih žen... Neizmerna škoda je, da ni našli nobenih knjig izpod njegovega plemenitega peresa in je zelo, zelo verjetno, da so bile nebrojne njegove knjige zaradi izredne demokratične vsebine — od takratnih mogotcev sežgane. Apsaži iz Cirilove tiskarne imajo marsikaj na vesti in so v našem slučalu brezdvomni storilci.

KINO UNION

Samo še v soboto in nedeljo!

KINO UNION

Vladimir Gaidarov

v prekrasnem novem velefilmu. Roman revnega mladeniča.

Osem velikih činov. Posebno lepi naravni posnetki!

Prihodnji film: **Zena ki ne more reči „Ne“**. Kolosalna veseloigra, Zabavno in pikantno! V glavni vlogi krasotica LEE PARRY. Posneto v Benetkah!

Narodno gledališče v Mariboru

REPERTOAR:

Sobota, 8. oktobra ob 20. uri »Revizor« ab. B.

Nedelja, 9. oktobra ob 20. uri »Bajadera«. Premijera.

»Bajadera« na mariborskem odru. V nedeljo, 9. oktobra, bo premijera Kalmanovega operetnega šlagerja »Bajadera«. Gledališče se je posebno potrudilo, da bo ta krasna opereta tudi v Mariboru kar najbolj vžgala. Nabavilo je deloma nove dekoracije, izdelalo v lastnem ateljeju nove kostume in toaletne, muzikalno vodstvo pa ima operni ravnatelj g. Mitrovič.

Akademsko društvo „Triglav“

(starejšinska zveza v Mariboru), je priredilo 1. tm. »Pri zamorcu« prijateljski večer na čast odličnemu svojemu člana dr. Jožefu Rakežu, zdravniku v Šmarju pri Jelšah. Večer je otvoril in prisrčno pozdravil stavljenca prof. Luka Brolih. V duhovitem iskrenem humorja prof. tem govoru, ki ga je govoril v klasični latinščini, se je zahvalil dr. Rakež. Družbo je presenetil prof. Božo Srebro s klasičnimi perorizmi, s katerimi je moistrski ilustriral besedilo starodavnih »Križevskih statutarov«. Kakor je

znano, je te statute z veliko državniško modrostjo sestavil in urenil dr. Rakež pred štirimi leti kot »Triglav« v Gradcu in tako za stalno dobič, kako se ima gibati in ravhati prijateljsko študentovsko omizje, kadar se sestane k zabavnemu »stolu«. — Večera se je udeležilo mnogo starih in mladih »Triglavov« iz Maribora, pa tudi od drugod (Velenje, Slovenska Bistrica). — Rekla se je marsikatera modra in šaljiva. — (Dr. Šnuderl, dr. Vavhnik, dr. Černež in prof. Srebrle). —

Spremembe pri carinarnicah.

Finančno ministrstvo je z odlokom od 16. septembra med drugimi ukinilo v Sloveniji carinarnici v Bohinjski Bistrici in v Murski Soboti. Nadalje se ukine oddelek mariborske carinarnice v Celju, otvorijo se pa oddelki: Sv. Ana-Jezersko, prideljena glavni carinarnici v Ljubljani, Bohinjska Bistrica, prideljena carinarnici v Jesenicah in Dolnja Lendava, prideljena carinarnici v Kotoribi. —

Kino Apolo. Do nedelje krasen film

Ples ljubzni

z Marcello Albani, Wiljem Dietele, Claire Rommer, Jack Trevor, Margarette Kupler, Herm. Picha. Od pondeljka: velika razposajena vesela igra — **Ljubavni ekspres** Willy Fritsch Ossi Oswald

Prospeta

Krasen uspeh Saše Popova v Mariboru

Včerajšnji koncert bolgarskega violinskega virtuozu Saše Popova je bil za nas spet razveseliv dogodek in lep predtakt k letošnjim muzikalnim prireditvam Ljudske univerze. Že nad vse časten obisk je dokazal, da si je umetnik s svojim lanskim nastopom pridobil vseobčo naklonjenost mariborske koncertne publike. In to po pravici. Popova štejemo danes med najboljšje jugoslovanske umetnike, katerim je umetnost ne samo kruh, temveč življenska potreba. Popov združuje v sebi vse one lastnosti, ki jih zahtevamo od violinista, stoječega na vrhuncu umetnosti. Je fenomenalen tehnik, moister v kantileni, globoko muzikalen in obdarjen z izrazitimi, resnim temperamentom. Ni čuda, da je postal v kratki dobi popularen in bo sedaj absolvirati samo v Nemčiji nad 100 koncertov. Je pravi ljubljenelec koncertne publike, in smelo rečemo: tudi naše.

Na vzporedju je imel tokrat prav značilne zastopnike vseh najvažnejših razvojnih epoh v violinski literaturi. Moister Covelli, izza dobe 17. stoletja, je bil zastopan — kot druga točka — s svojo La folio. V Italiji je takrat dosegla violinska igra nek razvojni višek. Priljubljene so bile variacije podanih tem in v tehniškem oziru se ni še gledalo toliko na virtuosnost, temveč gojila se je lepa in izrazita melodijska linija. Kot zastopnik naslednje nemške šole, ki je sledila italijanski in ki je gojila bolj individualni slog, je bil na vzporedju Karl Stamitz. Je sodobnik dunajskih klasikov, njegovo ime pa je v primeru z ustvaritvami teh-le, stopilo v ozadje. In to po krivici. Tudi pri sodobnih velikih osebnostih najdemo marsiktero bogato zrno, kar je dokazal baš Stamitzov koncert v d-duru. Od največjega violinista Paganinija smo slišali tri manjše skladbice, Caprice št. 20, 21 in 24. Na zaključnem mestu je stal Saint Sæens s svojim Introduction et Rondo. Igra in muzikalno shvatanje je bilo pri vseh točkah velikopotezno in uprav očarajoče. Temu odgovarjalo je bil tudi odmev pri publiki. Burni aplavz kar ni hotel končati in po absolviranem koncertnem vzporedju je še sledil cel dodatni koncert. Idealnega spremljevalca ima Popov v dunajskem pianistu F. Groneju. Igral je kot samostojne skladbe Lisztone, Škriabinove in Rahmaninove. Grone je odličan zastopnik svoje stroke in tudi njegova podavanja so izzvala burno priznanje. H. D.

Važno opozorilo delodajalcem

Ker naše delavsko zavarovanje predvsem ogroža neredno in nepravčasno plačevanje predpisanih prispevkov je okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani prisiljen, da proti vsem onim delodajalcem, ki bi ob zapadlosti preletih plačilnih nalogov predpisanih prispevkov takoli ne poravnali, predlaga pri političnih oblastvih izrek denarne kazni, katera znaša od 100 do 5.000 Din. Število nerednih plačnikov je tako veliko in zneski zadrževanja vsot tako visoki, da imajo ta dejstva za posledico neukrivnost urada, ki ne more jiti svojih najnujnejših obveznosti pravčasno poravnati. Med te obveznosti spada predvsem oskrbovalnine bolnicam, katerih gospodarstvo je vsled tega dejstva istotako ogroženo. Iz teh moralnih in gospodarskih razlogov je najstrožja uporaba zakonitih dohodil utemeljena in v interesu brezhibnega izvajanja našega zavarovanja nujno potrebna.

Zato je v interesu delodajalcev, da v izogib večjim in nepotrebnim stroškom svojim obveznostim iz naslova delavskega zavarovanja redno in takoj zadostijo. Urad do nerednih plačnikov v interesu svojih bolnih članov, v interesu gospodarstva naših bolnic itd. ne more imeti nikakih ozirov. Vsako liberalnejše postopanje od strani urada ima za posledico vedno večji zaostanek za neplačanih prispevkih. Pri takem položaju pa je izvajanje našega bolniškega zavarovanja sploh nemogoče.

Sport

Drugo kolo prvenstvenih tekem

Rapid : Svoboda.

Jutri se v drugem kolu jesenskih prvenstvenih tekmovalj srečata okrožni prvak Rapid in tabelarično poslednja SK Svoboda. Teoretski toraj najmočnejši in najšibkejši, vendar se kvaliteto klubov ne more določevati po pozicijah v letošnji prvenstveni tabeli, kajti forma klubov, zlasti manjših, se je močno izpremenila; razen tega pa se je ustanovil peti klub, ki je rivaliteto za poslednja tri mesta poostiril.

Svoboda si je močno opomogla in razpolaga z borbenim in požrtvovalnim moštvom, ki si je priborilo že dve točki na škodo Merkurja in ni izključeno, da tudi jutri ne izsili kako presenečenje, kakor se je to primerilo lansko spomlad, ko je moral Rapid kipitulirati v razmerju 4:2.

Rapid, okrožni prvak, je pod običajno formo. Minulo nedeljo se ni mogel uveljaviti, čeprav so nastopili z ojačeno postavo, razen vratarja. Kljub temu je okrožni prvak siguren zmagovalac, kajti malo verjetno je, da bi Svoboda tudi v notrišnji tekmi nadvladala mogčnega nsprotnika, ki bo zastavil vse moči, da doseže čim častnejši rezultat.

Boji za točke sicer običajno ne nudijo najboljše igre, zlasti kadar nastopita neenaka nasprotnika, vendar vlada za nje največje zanimanje, razen tega pa je jutrišnja prvenstvena tekma edina nogometna prireditev nedelje. — Sodi g. Radolič.

TSK Merkur : SK Ptui

V Ptujju se bo istočasno odigrala prvenstvena tekma med TSK Merkurjem in SK Ptujem. TSK Merkur je jesensko sezono pričel z malo sreče. V srečanju s Svobodo je moral kljub rahli premoči prepustiti dragocene točke nasprotniku, ni pa s tem rečeno, da v jutrišnji tekmi ne bo imel sreče. SK Ptui je na lastnih tleh opasen protivnik in nudi vedno trdovraten odpor, kar tudi upravičuje mnenje, da je »Ptuj« pripisati več izgledov. Prizadevanja »Merkurja«, da popravi nedeljski poraz, bodo silila Ptuj čane k premišljeni in požrtvovalni igri, kar bo brez dvoma stopnjevalo kvaliteto nastopa in nudilo prvovrsten užitek. — Na sodniku g. Franklu je, da poskrbi, da bo tekma potekla v mejah dostojnega sporta in da ne pride kakor lani v tekmi s Svobodo, do neprijetnih nasprotij in obojestranskih grobosti.

Maribor v Beljaku.

Nocol odpotuje prvo moštvo »Maribora« v inozemstvo, kjer bo odigralo revanžno tekmo proti beljaškemu sportnemu klubu. V mednarodni tekmi, ki se je vršila v Mariboru ob otvoritvi jesenske sezone, je Villacher SV podlegel domačinom, ki so predvedli boljšo igro. Zmaga »Maribora« je bila sicer pičila (2:1), vendar toliko pomembnejša, ker je bil to prvi poraz, ki ga je doživel Villacher SV povodom vseh svojih srečanj s tukajšnjimi klubi. — Izgledi »Maribora« so za jutrišnjo tekmo znatno manjši, vendar ga njegovo znanje, ki ga je preteklo nedeljo uspešno uveljavil, upravičuje do ponovne zmage. Moštvo, ki odpotuje v postavi kakor proti Rapidu, ojačeno z levim branilcem zaupamo v polni meri. Srečo na pot!

Hazena »Maribora« v Zagrebu.

Hazena »Maribora« bo jutri odigrala v Zagrebu revanžno tekmo proti družini »Concordije«, ki je povodom gostovanja v Mariboru podlegla v razmerju 6:5. Pripomniti je treba, da ni predvedla najboljše igre, dočim je Maribor v prvem polčasu ugodno presenetil in odločil tekmo v svojo korist. »Concordia«, najresnejši konkurent za državno prvenstvo, vabi »Maribor« na poslednji trening pred odločilnimi srečanji s prvaki ostalih podsavezov.

SK Železničar. V nedeljo, ob 13.30 se vrši prijateljska tekma SK Železničar rez. proti SD Rapid 1b. Sledeti igralci morajo biti točno ob 13. na igrišču Maribora: Pasternjak; Jenko, Koren; Klajdarič, Fischer, Marinič; Kovač, Veras, Jančič, Drobnik, Marčinko. — Rezerve: Krüger, Golob.

Dežela nemirov in kriz

Od cesarja Maksimilijana do predsednika Diaza — Dvolična tuja pomoč — ustavni in protustavni tabor

Te dni se je zopet pisalo o krvavih nemiri sučejo okrog ustvarne točke, se po listih obravnavajo jako suhoparno. Naštetje se toliko in toliko nrtvih — padlih v boju in justificiranih, toliko in toliko ranjenih, pove se, da je ostal ali pa postal gospodar »položaja« ta in ta in s tem je po navadi mehi-kanska revolucija »obdelana«.

Mehikanski nemiri — naj še tako čisto in nagloma izbruhnili — pa imajo globoke in tehtne razloge v razmerju med domačimi in tuji in v lastništvu zemlje in bogatih privrednih zakladov. Nimajo nobenega primera z revolucijami v mnogih deželah, kjer se v bistvu enaki oblastniki in veliki od časa do časa skregajo med seboj ter udarijo drug proti drugemu s svojimi pretorijanci.

Francoski cesar Napoleon III. je ure-dil mehi-kansko carstvo pod pretvezo, da bo tako obvaroval to deželo pred nemiri in krizami, ki so bile tedaj na dnevnem redu v Zedinjenih državah. Ko se je Unija uredila, je pa začela s svojim vzgledom osamosvojitve tako vplivati na Mehiko, da je nastala revo-lucija proti od tujcev urejeni monar-hiji. S pomočjo Unije je prevzel oblast l. 1876 Porfirio Diaz, ki je pa vsled potrebe dežele in gotovo tudi v najbolj-šem namenu začel dajati preveč kon-cesij kapitalu in industriji Unije.

Severno-ameriški podjetniki so opre-mili Mehiko z železnicami, ki so se leta 1911 cenile na 650 milijonov dolarjev. V življenje so vzbudili tudi kovinsko industrijo, ki se je silno razvila. Druga stran te tuje pomoči, je pa vse prej kot sijajna. Amerikanci so se v kratkem času začeli obnašati tako, nekako, kakor koncesionarji v Kini.

Za velikanska zemljišča niso hoteli plačati davkov, kratko rečeno: celo-kupna tuja invazija je zasmehovala vse postave in običaje dežele. Tuj podjet-niki so pripeljali s seboj veliko število delovnih moči, ki so začele izpodrivati domačine ne samo od tovarniškega de-la in zaslužka, ampak tudi od zemlje.

Leta 1876 predsednik Diaz ni mogel vedeti, kaj vse se bo razvilo iz ameri-kanske pomoči. Zakoni v zaščito doma-činov so ostali na papirju in tuji so tvorili državo v državi v vsakem po-menu besede. Prvotno ogorčenje doma-činov, ki si je tolikokrat dalo duška v krvavih izgredih, se je umaknilo orga-niziranemu odporu. Mehikanci so za-čeli obiskovati ameriške šole, da bi si pridobili nasprotnikom enakovredno kvalifikacijo, katero so spoznali za predpogoj uspešnega boja in tekme.

L. 1911 je začel velik pokret za na-cionalno, gospodarsko in socialno svo-bodo. Predsednik Diaz je moral zapu-stiti deželo in z njim je končala stara Mehika, ki je vsa načela državne samo-stojnosti skušala nadomestiti s pogod-bami, ki so se venomer spreminjale. Do prave ustavnosti je pa prišlo šele leta 1917.

Mehika ima okrog 15 milijonov pre-bivalcev. Od teh je belih dober milijon, Indijancev 6, mešancev-mesticov pa 8 milijonov. Izobražencev po pravem pojmu ni veliko preko dveh milijonov. Od sprejetja ustave sem se vsi boji in nemiri se sučejo okrog ustavne točke, ki določa, da je vsa zemlja last mehi-kanskih državljanov. Tuj špekulanti se poslužujejo mnogokrat nomadskih indi-lanskih plemen, v splošnem se pa ve-želo z onimi domačini, ki bi se radi odtegnili agrarni reformi. Tudi boji se-danjega mehi-kanskega režima s škofi nimajo verskega, ampak edinole agrar-no ozadije. Cerkveni poglavari so kot lastniki ogromnih zemljišč nasprotniki ustave in naravni zavrniki tujih pod-jetnikov, ki hlepijo po predpravicah ali bolje rečeno po popolni svobodi iz-koriščanja, kakoršna je vladala pred letom 1911.

Mehika pa dandanes ne more lneti vlade, ki bi v tem pogledu dajala kak-šne koncesije, ker je proti skupini inte-resentov složna velikanska narodna ve-čina.

Maska proti plinu kot hišno orodje

V Leningradu je plinska maska že tako udomačeno orodje kot n. pr. lonec. Vsak član družine ima svojo in vsi — moške in žene, staro in mlado — do do-bro poučeni, kako se ta priprava upo-rablja. Urad za narodno obrambo je poslal v vsako hišo tudi tiskana navo-dila glede uporabe in glede pravih in poskusnih alarmov zračnih in plinskih napadov. Vsaka stanovanjska hiša ima svoj »hišni komite«, ki ima vse maske v evidenci ter se od časa do časa tudi prepričuje, ali znajo vsi prebivalci rav-nati s tem orodjem. Nastale so tudi to-varne, ki na veliko izdelujejo maske po nizkih cenah. Hišna uprava naroči maske za vse stanovalce ter ceno za-računava pri najemniku. Po hišah ho-dijo tudi posebni inštruktorji za upo-rabljanje plinskih mask.

Zavržen predlog glede obdavčenja samcev.

V majhnem mestecu v Brabratnu so nameravali samske moške in mladeniče od 25.—60. leta obdavčiti. Predlog pa je občinski svet zavrnil iz sledečih raz-lov: »Neizpodbitno je, da sta mož in žena, kadar se združena borita za ob-stanek, močnejša in da lažje prenašata številne neprilike, ki jih srečujeta na poti življenja. Kdorkoli pa ostane samec, se prostovoljno odreka vseh pred-nosti in ugodnosti, ki jih nudi združitev zakona. Dejstvo, da se sam in odvisen up »živje« »sami« in »sami« po le močno prizadet in kaznovan. Torej ni na mestu, da bi te nesrečnike vedno spominjali njih bede, radi česar odkla-njam predlog.

Tožiteljica, ki strelja na sodnika.

Mesto Salt Lake je bilo pretekli te-den pozorišče krvave drame. Tožiteljica Howard Simmons, ki je zahtevala od svojega delodajalca odškodnino v znesku 25.000 dolarjev, je izgubila prav-do. Razburjena radi tega, je nenadoma potegnila iz žepa pištolo in ustrelila ž njo sedemkrat na predsednika sodi-šča Jokusona. Sodnemu osebu se je komaj posrečilo, da je razkačeno žen-sko ukrotilo, sodnika pa so v nezavest-nem stanju prepeljali v bolnico, kjer je kmalu nato umrl.

»Raj moških« ogrožen.

V Londonu je hotel, ki oddaja sobe samo gospodom, dočim le bil ženskemu spolu vstop v skrivnostni hotel vedno zabranjen. Zadnji čas pa so se raz-nesle vesti, da bo hotel Tavistok, »Raj moških«, porušen. Zemljišče, na katerem je hotel zgrajen, je kupilo neko trgovsko podjetje, ki hoče na omenenem mestu zgraditi veliko trgovsko palačo. Ven-dar je opaziti tudi prizadevanja, ki stre-me za tem, da bi se akcija onemogočila, ker je »raj moških« smatrati za zgo-dovinsko relikvijo. Dickens, Thackeray in drugi odličniki 19. stoletja so bili stalni posetniki omenjenega hotela.

125.000 pevcev.

Prihodnjo spomlad se bo vršila na Dunaju proslava 10-letnice nemške pevske zveze, kateri bo prisostvovalo 125.000 nemških in ameriško-nemških pevcev. V Pratu bodo v to svrhu zgra-dili ogromen pevski stadion. Glavni od-bor je priredil tudi poseben film v propagandne namene.

Pismo samomorilke

Mlada hčerka ugledne obitelji iz Szolnoka je prišla l. 1924 v Budimpe-što z namenom, da si najde službo. Njena prizadevanja so bila brezuspešna in nekoliko dni kasneje so dekletovi stariši prešli od budimpeštanske poli-cije obvestilo, da je hčerka izvršila samomor. V obupu je baie skočila z Elizabetinega mostu v Donavo. Na mostu so našli njen plašč, klobuk in pismo, v katerem sporoča, da se ji le pristudilo življenje in da odhaja pro-stovoljno v smrt. Kmalu za tem je Do-nava izplavila njeno truplo, ki so je ta-koj identificirali s samomorilko. Stariši so hčerko svečano pokopali in ji po-stavili dostojen spomenik.

Minula so tri leta. Nesrečni stariši so še vedno žalovali radi izgube svojega otroka. Toda nenadoma je prispelo iz Brazilije pismo njihove hčerke, o kate-ri se je domnevalo, da je že davno na drugem svetu. V poslednjem pismu spo-roča, da ni imela sreče pri »skanju službe, radi česar se je odločila, da od-potuje v Ameriko vendar ni hotela, da bi za nieno namero zvedeli. To je bil vzrok, da je odločila na mostu plašč, klobuk in pismo, nakar je odpotovala v Brazilijo, kjer je mnogo trpela. ven-dar so se razmere okrenile na bolje in po treh letih razpolaga s precejšnjimi premoženjem. Ima svojo villo in avto-mobil ter se namerava poročiti z nekim inženierjem, ki je tudi Madžar. K poro-ki vabi stariše, ki jih je nen pričakovano presenečenje silno vzradostilo.

Zanimivo politično-bojno sredstvo.

V Indiji so bile v zadnjem času izvršene mnogoštevne politične aretacije. Ob vsaki še tako običajni demonstraciji roma sto in sto indijskih voditeljev v zapore. Indijci hočejo sedaj zapiranje spraviti na absurd. V velikih množicah se z golimi sabljami v roki sprohajajo po ulicah ter tako kršijo zakon o no-šenju orožja. Po večini so sablje starinske igračke. Smatrajo se pa vendar-le za orožje in manifestanti-sabljači so že dosegli svoj cilj. Zaporji so prenapol-njeni in večkrat se zgodi, da novih kr-šiteljev zakona nimajo kam zapreti.

Merilo ženske marljivosti in značaja.

Ameriški sodnik Cummings iz Fila-delfie, je povodom neke razporeke, ka-tere vzrok je bilo zanemarjanje dolž-nosti s strani boljše polovice, razsodil takole: Vsaka žena, ki dolgo spi in se obočavlja svojemu soprogu pripraviti zahtrek, nima pravice do moževe pod-pore. Ameriški sodnik je pri razsodbi gotovo upošteval besede duhovitega angleškega politika Williama Cobbetta, ki je v minulem stoletju dejal, da je zgodnja ura pri sleherni ženi najmar-kantnejši znak njenega značaja in nje-ne marljivosti: »Ne morem si misliti«, je čestokrat ponavljal, »da si žena, ki ni nikdar priča solnčnega vzhoda in ki vstaja šele k zajutku, lahko pridobi ljubezen moža.

Obesil lastno ženo.

Bivši varšavski policijski komisar Piekarski, ki je bil nedavno radi ko-rupcije odstavljen, je izvršil strašen zločin. Pred meseci se je poročil, a po katastrofi, ki ga je močno zadela, je obesil lastno ženo. Vzroki strašnega umora trenutno še niso pojasnjeni.

Brill

Biser kreme za čevlje

Radi opustitve trgovine

se vse blago po zelo znižanih cenah

razprodaja

pri

Jos. Karničnik

1121

Slovenska ulica 10

Ne zamudite te prilike!

Ruska začetnica za Slovence

V založništvu Mariborske tiskarne v Mariboru, Jurči-čeva ulica 4, je izšla

Ruska začetnica za Slovence

sestavil ruski gimn. prof. Maksim Leonidovič Blumenau

1301 Cena brošurani knjigi Din 20.—

Knjiga je za začetnike, kurze in šole jako priporočljiva

Zahtevajte povsod „Večernik“!

Abonenti

na kosilo in večerjo, okusno in obilno, po Din 12 (Din 15 z močnato jedjo in Din 20 s pečenko in močnato jedjo) se sprejmejo v restavraciji Vetrinjski dvor, Hinko Kosič, Maribor, Vetrinjska ulica

Crepp de chine Din 68.—

prve vrste samo pri

I. Trpin, Maribor

Glavni trg št. 17

1228

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinata: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Starejša vdova, simpatična, zanesljiva in poštena trgovsko in gospodinsko izurjena, želi kot gospodinja oziroma prodajalka boljšega mesta. Dopise prosi pod »Prodajalka« na upravo »Večernika«, Maribor. 1278

Sprejme se čevlarskega vajenca vprašati Tržaška cesta št. 1, Šenk, Maribor. 1284

Družinske hiše blizu Maribora na prodaj od Din 23.000 do 60.000. Naslov: Marštan, Maribor, Koroška c. 10. 1282

Prosta stanovanja, prazne sobe, lokale, gostilne itd. odda se najbolje pri »Marštan«, Koroška c. 10. Velika izbira reflektantov. Ponudbe brezplačno. 1281

Več gospodov (uradnikov) se sprejme a stanovanje in hrano v bližini carine na Meliskem hribu. Naslov v upravi lista. 1280

Absolventinja dvorazr. trg. Šole v Mariboru išče mesto praktikantke. — Cenl. ponudbe na upravo pod »Brezplačno«. 1279

Pozor! Izdelujejo se po najnižji ceni plašči, kostumi in vsakovrstne obleke za dame. Tudi na obroke. Priporoča se Marica Fasswald, modni salon, Tig Svobode št. 1. 1283

Sodarstvo oddam v najem. Naslov v upravi lista. **Nemščino in nemško stenografijo** poučujem po uspešni metodi. Naslov pove uprava »Večernika«. 1285

Majhen lokal se nujno išče. Dopisi pod »Komp. 10.« na upravo lista. 1277

Kompletna oprema za vodnjak na prodaj. — Naslov pove uprava. 1262

Učiteljica išče sobo za čas od 1.—15. novembra. Naslov v upravi lista. 1264

Učenca sprejme trgovina Drago Rosina, Maribor, Vetrinjska ul. 1250

Okvirje za slike najnovejših vrst dobiš le pri specialnem strokovnem zavodu Miho Vahtar, Maribor. Gosposka ulica 24 in 37. 427

Priznana izvrstno kislo zelje priporoča M. Berdajs, Maribor, Trg Svobode. 1175

Vulkanizacija kupi stare auto plašče in zračnice. — Albert Cigoj, Kopitarjeva 11, Maribor. 1200

Vsakovrstne nogavice, kakor flor, svilene itd. v vseh barvah. popravi v najkrajšem času pletarna M. Vesjak, Maribor, Vetrinjska 17. 1214

Dežne plašče po znižanih cenah, **obleke, klobuke,** športne čepice itd. nudi po konkurenčni ceni **Jakob Lah - Maribor** samo Glavni trg 2 1065 samo Glavni trg 2

Halo! 1274 Halo!
Grajska klet

Danes 8. X. ples s pomnoženo godbo Točila se bodo specialna framska vina leta 1921. Turškovrhan, kakor tudi štajerska in dalmatinska vina. Prvovrstna kuhinja in točna postrežba. Za obilen obisk se vljudno priporoča **Josip Mačič, restavrater**

PRODAM 30 hl dobrega lanskega hruševca **A. Lavrenčič, Maribor, Slovenska ul. 13/II**

MARIBOR
KOROŠKA CESTA 19
KARO
Specialiteta: Nепremotljivi jesenski in zimski čevlji! 1275

Glasovi 60. oddajnih postaj 1273 s posebnim četverosvetilnim »Reinartz“-aparatom modela 1927/28. Najboljši in najenostavnejši sprejemalnik sedanjosti. Ta novi aparat, ki ga prodajamo ob zjamčenju njegove največje dovršenosti, je odlična posebnost na trgu. Predočite si ta aparat brez vsake obveznosti **RADIO - STARKEL - MARIBOR** Trg svobode Trg svobode Zastopstvo za Ptuj in okolico V. Spruschina, mehanik Ptuj.

Abonenti

dobijo izbrano kosilo za D 7-50 in večerjo za Din 5 v bre alkoholni restavraciji pri »Zvezdi« Pod mostom 11. v bližini državnega mosta, Maribor. 1269

Pohištvo 1048 **posteljnina vložki** **matrace** **zastori** **posteljne odeje** **pohištveno tkanino itd.** najboljše in najceneje pri **Karolu Preis** Maribor, Gosposka 20 Brezplačni ceniki!

POZOR! POZOR! **Krojači, šivilje, čevljarji,** ako Vam Vaši stroji nagajajo obrtnike se na specialno mehanično delavnico **Justin Gustinčič**, Tattenbachova ulica št. 14, ker ima ista specialni oddelek za popravila strojev vseh vrst. 937

Ce hočete biti dobro postreženi, kupite

Krzno

plašče, jopice, lisice, najboljše krznarske izdelke pri

Leop. Schreiner, krznar, Graz, Luegg, (unter den Arkaden)

Cene nizke. 1230 Lastna delavnica.

Mesečno varovalo „LUPA“,

po zak zaščit. zjamčeno **nepropustno**, je za sedanje modo **neobhodno potrebno**, ker pri sedenju, športu in plesu damske obveze **same po sebi** niso dobre, ker večkrat pokvarijo perilo in obleko. Varovalo »Lupa« je izgotovljeno iz materiala, ki se lahko pere in se lahko tudi prekuha. Težko je 30 gramov, ne raztrga se, obvaruje in prihrani obleko in s tem zagura pomirjajoči in sigurnen občutek. Na razpolago so zahvale. »Lupa« bo mesečne blačice z njihovimi mnogimi slabimi stranmi, (neprikladne, nezdrave, drage) popolnoma izrinila. Cena Din 75.—. **Mesečna obveza** »Feminasal« je najdovršenejša, najbolj zdrava in radi dolgotrajne trajnosti najcenejša na tem polju. — Stane Din 125.—. Razpošilja se po povzetju. — Naročila je nasloviti na »Aurora« k. d., Sremska Kamenica broj 19.

Nakup zimskega blaga

za obleke in perilo Vam ne bo povzročil prav nobenih skrbi, če boste kupovali svoje potrebščine za zimo v manufakturni trgovini

Srečko Pihlar - Maribor Gosposka ulica št. 5

Oglejte si pred nakupom moje izložbe in cene!

KRZNO

jesensko in zimsko blago v najlepši izbiri po zelo ugodnih cenah pri

S. AMON Maribor, Dvorčakova u. 4

Cevlje na obroke! Cevlje na obroke!

Posebna naznanila se ne izdajajo.

V globoki žalosti naznanjajo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znanem tužno vest, da je nadvse dobri oče odnošno brat, svak, stari oče, stric in stari stric, gospod

Karl Flucher

hišni in realitetni posestnik, finančni uradnik v pokoju in častni predsednik mnogih društev

v petek, dne 7. oktobra ob 3. uri po tolažilnih sv. vere v 95. letu starosti mirno za večno zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 9. oktobra ob 15. uri (ob 3. popoldne) od hiše žalosti, Gregorčičeva ulica 8, na mestno pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo služila 10. oktobra ob 7. uri v stolni in mestni župnijski cerkvi.

MARIBOR, dne 7. oktobra 1927.

Ernestina Puh, roj. Flucher, Laura Scheidbach, roj. Flucher, hčeri, Rudolf Puh, zet in vsi sorodniki.

Nedeljski kurz za šolarje

(po znižanih cenah) za **umetno obrtno slikanje na blago** začne na 9. oktobra t. l. Pojasnila daje

J. Rohs umetno-obrtna učiteljica 1286 **Aškerčeva 22**

Bučno olje

priporoča **J. Hochmüller**, tovarna bučnega olja, Maribor, Pod mostom 7, (Magdalenska stran). 1291

Din 199.—

čevlji s spono lakasti in v modnih barvah pri

Anici Traun Grajski trg 1 870

Jaz, Ana Čilag

s svojimi 185 cm dolgimi »Lorelei« lasmi, sem dobila iste vsled uporabljanja pomade, ki sem jo sama iznašla. Ista je priznana kot edino sredstvo proti izpadanju, kot pomočnik razvijanja gostih in močnih las.

Pomaga gospem, gospodem in deci razvijanje gostih in močnih las in daje že ob kratkem uporabljanju naraven sijaj in prirodnost ter jih varuje vse do visoke starosti od prerenega osivenja. Čilag-pomada odstranjuje peruti v roku 48 ur. Niti eno sredstvo ne vsebuje toliko hranljivih snovi kot Čilag-pomada, ki je pridobila z vso pravico svetoven »loves«, kajti gospe in gospodje dosežejo že pri uporabi prve steklenice najboljši uspeh, ker izpadanje las prestane popolnoma in prikazuje se že nova ra t. Ta uspeh dokazuje moj 50letni jubilej in milijoni zahvalnih pisem, ki sem jih prejela z vsega sveta.

Cena velikega lončka Čilag-pomade Din 60.—, a dvojni Din 90.— K vsakemu lončku je potrebno: 1 steklenica Specia Shampoo, (za 20 kratno pranje glave) Din 25.—. Vse vključeno poština. Razpošila se po povzetju, ali, ako se denar pošlje naprej, iz tovarne za SHS.

Laboratorium „Aurora“, Sremska Kamenica št. 19.

Na potu je 400 plošč

1268

Odplačila v mesečnih obrokih.

Din 980—

Marshall in Herold igrata
so najboljša.

električno sprejetih
slovenskih, srbskih in hrvatskih
kompozicij

Mehki naravni glasovi

so samo v dobrih ploščah zato izbirajte le

His Master's Voice za Din 50—

Brunswick " " 50—

Columbia " " 48—

Polydor " " 40—

Odeon " " 38—

Vox " " 35—

Artiphon " " 35—

Teddy 15 cm " " 15—

Obiščite nas in oglejte si našo obilno
zalogo — Imamo opere, arije, fantazije,
potpourije, overture, dunajske popevke,
nove plese (Jazz-symphonie-orkester) mo-
derne zamorske glasbene plošče. — Vsa
popravila se izvršujejo v lastni delavnici.
Zaloga muzikalij

F. Perc, Maribor

Na veliko! Na drobno!

Tudi pri vas doma igrate
vedno na

Posebne plačilne olajšave za 12 mesecev

Ravnokar dospela velika pošiljatev

KRZNA

iz Leipziga

Ne zamudite te prilike in oglejte si mojo bogato zalogo

Cene nizke! — Izbira velika!

L. Ornik, Maribor, Koroška cesta 9

Kajenje je strup!!

Vsakdo se lahko oduči kajenja, ki je za zdravje
škodljivo. **Dr. Rascher-jevimi Putsch-**
tabletami. 1 zavoje Din 30— in poština, po-
polna kura 5 omotov Din 145— razpošilja franco tt.
„Aurois“, Sremska Kamenica šte. 19.
(Dobiva se tudi v večini lekarn in drogerij.)

Franjo Lah

trgovina z manufakturnim blagom

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega
manufakturnega blaga po najnižjih cenah

Maribor, na vogalu Vetrinjske in Jurčičeve ul.

V kavarni „Evropa“

gostuje rusko društvo

SKOMOROH

V nedeljo popoldne „KONCERT“
s kompletnim sporedom.

„PEKLENICA“

črni premog kosovec 4800 kalorij, novo odprt rov v
znatno zboljšani kakovosti, nobenega smrada po so-
bah, brez kamenja in brez žlindre, najcenejše kurivo.

Cena: Din 28— franko Mursko-Središče }
37— franko dom iz vagona } za 100kg
42— na drobno iz skladišča }

Glavno zastopstvo: **BOŽ. GUŠTIN**

Pisarna Cankarjeva ul. 1 Skladišče Cankarjeva 24
Telefon št. 400 1150 Telefon št. 400

Kupujem divje kostanje

ter plačam najvišjo dnevno ceno.

Veletrgovina s surovinami IVAN SLUGA
Maribor, Tržaška cesta 5

Pisemski papir

najmodernejše izpeljave le pri

1133

Zlata Brišnik, Slovenska ul. 11

Polnilna peresa znamk Waterman, Montblanc, Penkala

Pridite v našo prodajalno in zahtevajte čevlje z „ELASTIK“ podplati!

Liudem dela!

Obutev za delo se o-
cenjuje po trajnosti pod-
platov.

Posvetili smo vso po-
zornost temu glavnemu
delu obutve, da bi nje-
no vrednost in trajnost
zvišali.

Posrečilo nam se je!

V tej sezoni prihajamo
z vrsto 3967 z nepremo-
čljivimi in neprodorli-
vimi „ELASTIK“ potpla-
ti. Boljših čevljev in bolj-
ših podplatov Vam nebi
mogli dati niti tedaj, če
bi nam plačali petkrat-
no ceno.

Ob zboljšanju kvalitete
prodajamo to vrsto tudi
nadalje samo

za Din **269—**